UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND McGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Прічард і МекҐрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЗАПЛУТАЛИСЯ У ВЛАСНІЙ БРЕХНІ.

Протиробітничі українські ґазети в Канаді мають клопіт, бо так заплуталися в негідній брехні власного і старокраєво-панського витвору проти наших робітничо-фармерських орґанізацій, а головно проти Комітету Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні, що не можуть вже знайти її ні початку ні кінця. Особливо забрехався препобожний брехун "Канадійський Українець". Як почав ото він рахувати допомогу жертвам повені в грошах та збіжжю, то аж рахунок загубив.

На допомогу запросили собі тутешні українські панки і їхні ґазети голову пансько-попівського Укр. Центр. Комітету Допомоги Жертвам Повені у Львові, відомого Володимира Децикевича, що то до польських панів на равти ходить. А Децикевич той допомагає їм доносами на т. Навізівського в старому краю і негідними брехливими доносами до тутешніх протиробітничих українських ґазет.

Брехнею хотять панки викрутитися з того клопотливого становища, в яке поставила їх наша робітничо-фармерська преса виявлюванням їхньої роботи і питань, на які вони не дають відповідів. Тільки-ж брехня вилазить крізь їхню писанину, немов шило з мішка.

Як не намагався, наприклад, "Канадійський Українець" в 14. свому числі доказати, що буцім то львівський пансько-попівський Укр. Центр. Комітет Допомоги розділив гроші, прислані на його руки так званим Українським Червоним Хрестом в Канаді, то все одно в слідуючому числі в опублікованому ним листі Децикевича, сказано знову виразно:

"Ваші дари, як було нам поручено, розпожичуємо безпроцентово на довгий речинець, також на допомогу в засівах весняних".

Отже всі докази "Кан. Українця" зійшли на нівець. Сам він був настільки необережний, що надрукував Децикевичового листа повністю, а тим і вдарив себе по обличчю. Децикевич ясно говорить, що "дари" прислані так званим Укр. Черв. Хрестом в Канаді, як це вже ми пояснювали давніше, старокраєві пани "розпожичують", а не роздають.

"Канадійському Українцеві" очевидно, залежало на першій частині цего листа Децикевича до Укр. Черв. Хреста у Вінніпеґу, в якій говориться ось що:

"Повідомляємо Вас, що про приїзд п. І. Навізівського ми довідалися зі статті "Ґазети Поранної", яку Вам пересилаємо до відома в залученні.

Звідси бачите, що п. Навізівський не вважав вказаним порозумітися з Українським Центральним Комітетом як леґальною установою, яка є покликана нести поміч українським жертвам повені. Мабуть п. Навізівський не заставши сель-робського комітету, який зістав розвязаний за комуністичну аґітацію, звернувся прямо до польських влад адміністраційних і дістав дозвіл розділити привезені гроші під їх контролею."

Виходить так, що буцім то оті старокраєві Децикевичі не читають українських часописів, тільки польські буржуазні, як оця "Ґазета Поранна", про яку згадується в листі. Бо-ж про приїзд т. Навізівського до Львова писали давним-давно українські робітничо-селянські часописи "Світло" та "Наше Слово". А поправді, то Децикевич свідомо бреше, а "Кан. Українець" за ним побріхує.

Тільки редактор "Кан. Українця" забув про те, що той же самий Децикевич вже раз давніше писав про т. Навізівського до Укр. Черв. Хреста і той його лист був друкований, між іншим, в самому таки "К.У." Ясно, що наш робітничо-фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені і його представник, тов. Навізівський, стали "кісткою в горлі" Децикевичові, його комітетові, так зв. Укр. Черв. Хрестові в Канаді і протиробітничій пресі. Через те Децикевич доносив і доносить на т. Навізівського і він та його Укр. Центр. Комітет у Львові старалися, щоб т. Навізівському не дозволено було роздавати наші фонди, які залишилися були ще до роздачі після розвязання Робітничо-Селянського Комітету Допомоги Жертвам Повені. А що це їм не вдалося, то зробили бодай те, що т. Навізівський мусить розподіляти фонди в присутности представника поліції.

Як же негідно звучать запити отих патріотичних гандлярів про те, чому т. Навізівський роздає гроші під контролею польської влади. Самі-ж провокатори довели до того. Цего доглупаються навіть читачі "Кан. Українця".

Що-ж до звітів нашого Комітету Допомоги Жертвам Повені на Зах. Україні та відомостей, про місце перебування т. Навізівського, то всім отим Децикевичам, "Кан. Українцям", "Укр. Голосам" і т. д. зовсім неважливі відомости, які були в українській робітничо-селянській пресі Галичини ("Світло", "Наше Слово"), Буковини ("Боротьби"), Канади ("У.Р.В.") й Злуч. Держав ("У.Щ.В."), для них авторитет — польська буржуазна "Ґазета Поранна". Смішно було-б, коли-б ми стали відповідати дурням і крутіям на питання, які вони собі ставлять, заплутавшись у своїй провокаційній роботі та брехні. Кожний, хто читав наш часопис знає не тільки точні рахунки нашого Комітету Допомоги Жертвам Повені на Зах. Україні, але знає теж, що досі зроблено з нашими грішми в Галичині та Буковині, що робив і робить там представник Комітету т. Навізівський, який увесь час був в Галичині або на Буковині, а не з'явився там аж 12. березня. І Децикевич про це знає, і тутешні брехуни від продажніх українських ґазет знають.

Про працю нашого Комітету і т. Навізівського писали старокраєві часописи "Світло", "Наше Слово" і "Боротьба", що їх читають навіть наші робітники та фармері в Канаді. В часописі "Світло" (з 31. січня 1928, ч. 3.) було надруковане інтервю з т. Навізівським на повній сторінці п. н. "Канадійські робітники і фармери на допомогу своїм братам (Розмова з тов. Іваном Навізівським)", а починалося воно так:

"Користаючи з побуту т. Навізівського у Львові представник редакції "Світла" відвідав канадійського гостя. Тов. Навізівський дуже радо згодився на розмову, щоби в цей спосіб затіснити звязки між робітництвом зах. українських земель, а нашою робітничою еміґрацією там, в Канаді. Зміст розмови з т. Навізівським приблизно такий:" (Далі подана розмова. – Ред.)

Отже — бреще Децикевич і його тутешня кумпанія, чи ні? Ясно, що бреше, ні дрібки не шануючи своєї чести. А ось іще про те, як тов. Навізівський клопотав за дозволом розділяти допомогу. "Світло", з 18. березня 1928 (ч. 12) подає про це таку нотатку:

"КАНАДІЙСЬКЕ РОБІТНИЦТВО НА ДОПОМОГУ ПІДКАРПАТТЮ.

В понеділок дня 12. березня 1928 виїхав зі Львова в Самбірщину тов. Іван Навізівський, щоби особисто перевести дальший розподіл канадійських збірок на допомогу потерпілим робітникам і селянам. По закриттю Робітничо-Селянського Комітету Допомоги, акції не можна було продовжати. Тов. Навізівський ходив по всяких урядах, був в анґлійськім консуляті, у воєвідстві і в дирекції поліції і кінець кінців добився дозволу робити розподіл канадійських збірок. Розподіл мусить робити тов. Навізівський особисто і то в присутности поліціянта, який стало товаришить йому, щоби припадком підкарпатська біднота не заразилася тим духом, яким пересякнуті наші канадійські еміґранти робітники і фармері. З Самбірщини поїде тов. Навізівський в другі повіти на Підкарпатті."

Цего досить, щоб виявити гидку й негідну брехню наших противників. Такою брехнею переповнені тутешні протиробітничі українські ґазети. І для чого їм так негідно брехати? — спитаєте. Та просто тому, що служать вони брехні проти працюючих і завжди поборюють правду. А доки цего буде? — цікавитеся. Брехатимуть вони до того часу, поки будуть такі робітники й фармері, що братимуть цю їхню брехню за правду. Та не довгий їм вік. Швидко переможуть працюючі — побори правда брехню.

ВІДОЗВА ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ТУРФДІМ

— до —

ЧЛЕНСТВА РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ, ДО ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ Й ДО ТРУДОВИХ УКРАЇНСЬКИХ МАС ВЗАГАЛІ.

Товариші робітники й фармері!

Наближається місяць травень, який разом з весняним сонцем, під промінням якого оживає всяка ростина, приносить в убогі хатини робітника й фармера надію, що прийде і його весна, яка скрасить його нужденне життя. Місяць травень, перший день якого є великим міжнароднім святом міліонів "гнаних і голодних", для нас є ще й місяцем кампанії допомоги своїй робітничо-фармерській пресі. Ми не будемо тут перечисляти, яке значіння має справжня робітничо-фармерська преса в орґанізованню та виховуванню трудящих мас. Ми скажемо лише, що українська робітничо-фармерська преса в Канаді — "Українські Робітничі Вісти", "Фармерське Життя", "Робітниця" і "Світ Молоді" — за час свого існування зробили величезну корисну працю серед українських робітників й фармерів в Канаді. Наслідків цієї праці годі перечислити в короткій відозві. Ці наслідки відомі всім, хто читає робітничо-фармерські ґазети, хто цікавиться громадським життям.

З днем 22. березня 1928 року наша преса вступила в десятий рік свого існування і в її десяту річницю всі ми підрахуємо тоді подрібно наслідки її праці. Тепер-же, в цему десятому році її існування, ми повинні докласти всіх старань, щоб підготовити ґрунт для того, щоб десятилітній ювілей нашої преси був справді великим переломовим часом в її життю й розвитку.

Девятий з'їзд ТУРФДім широко обговорював справу розвитку нашої преси, застановлявся над тим, як би то її зміцнити, побільшити й поставити взагалі так, щоб пресові кампанії, коли вже не усунути зовсім, то бодай зменшити. Говорено й про те, чи не корисно було-б принимати до "Укр. Роб. Вістей" бизнесові оголошення відповідальних фірм й поручено центральним зарядам подумати над цим.

Скільки-б ми над цим не думали, то для нас, як і для читачів нашої преси, ясно одно: щоб принимати бизнесові оголошення до "Укр. Роб. Вістей", то треба їх або видавати на шість сторін, або видавати щодня. Але на це зараз нема спромоги. Для цего потрібні нові машини. А щоб набути машини, потрібні фонди.

Коли ми цего не всилі зробити зараз, то до десятих роковин нашої преси ми повинні це зробити. До цеї великої хвилі ми зараз вже готуємося, закупивши до нашої друкарні деякі невеликі, але дуже корисні машини, разом вартости коло півтори тисячі доларів. Такими машинами є: "стичер", який зшиває журнали "Робітницю", "Світ Молоді" й ріжні брошури та книжки (коштує 500 доларів); механічний "катер" до різання паперу, (коштує поверх 800 дол.) і "перфоратор (133 дол.). Хоч в касі нашого видавництва тепер грошей нема, то проте ми ці машини купили, бо вони нам заощадять на рік що найменше $1,500, які ми видавали приватному підприємству за виконування цих роботів.

Наше видавництво, йдучи на зустріч нашим орґанізаціям і культурним вимогам українських трудящих мас Канади, рішило видати цего літа цілий ряд нових театральних підручників. З них одна книжка зараз є вже в друку і найдалі за пару тижнів вийде, а дві инші також чекають своєї черги.

Щоб цю нашу видавничу справу підтримати, щоб забезпечити нашу пресу на літні місяці, щоб промостити її шлях до кращого розвитку — ми кличемо вас, товариші й товаришки, щиро попрацювати для неї в місяці травні.

Як працювати для своєї преси? Працювати — приєднуванням її нових передплатників, відновлюванням старої передплати, збиранням пресового фонду, устроюванням представлень, концертів, пікніків і инших підприємств.

Перед нашою пресою кілька місяців літа, які є найтящими для робітничо - фармерської преси. На ці місяці треба свою пресу забезпечити. Хоч тяжкі тепер часи, хоч мали ми багато кампаній, але ми їх устроювали на добру ціль. Ось в цему числі "Укр. Роб. Вістей" ми містимо ряд листів найщирішої подяки наших нещасних братів Західньої України українським робітникам і фармерам в Канаді за їхню допомогу. Але це була наша преса, яка перша цю допомогу започаткувала й до кінця гідно допровадила, а до того ще й пожертвувала своїм адміністратором на кілька місяців, який ще й нині ділить цю допомогу в Галичині серед потерпівших, бо польська влада розвязала старокраєвий комітет.

Товариші й Товаришки!

Готуйтеся вчасно до пресової кампанії в місяці травні! Вже від тепер вкладайте пляц, в який спосіб ви придбали-б своїй пресі нових передплатників! Пригадуйте одні другим, заохочуйте до праці своїх знайомих! Наша преса — це наш вчитель, орґанізатор, оборонець, наш найкращий товариш! Спішім-же йому з допомогою в місяці травні!

За Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім,

Т. Пилипас, голова. М. Шатульський, секретар.

ОПРАЦЮВАННЯ ОРНІТОЛЬОҐІЧНОЇ КОЛЕКЦІЇ.

Другий Відділ У.А.Н. дозволив Зоольоґічному Музеєві командирувати його співробітника А. Кістяківського до Академічного Зоольоґічного Музею в Ленінграді, щоб опрацювати там орнітольоґічну колекцію.

Цю колекцію А. Кістяківський зібрав у Південно-Асирійському Краю.

РІК ПРАЦІ НА ДНІПРЕЛЬСТАНІ.

11. березня в Кічкасі з нагоди роковин початку роботи на Дніпрельстані відбулось урочисте засідання робітників, інжінерів і техніків, де виступив з великим докладом про підсумки річної роботи та дальші перспективи будівництва заступник головного інжінера Веденеєв.

15. березня, зазначив докладач, на будівництві роспочато роботу, а до 15. жовтня там уже працювали понад 11,000 робітників, не рахуючи службовців і молодшого персоналу. Такий буйний зріст робочої сили стався через велике розгортання роботи на будівництві в той час ще не механізованому. В наступному сезоні фронт роботи на будівництві в чималій мірі звузиться, але цінність роботи від того не зменшиться через широке вживання механізму. У наступному будівельному сезоні потрібно не більше, як 7,500 робітників, переважно кваліфікованих.

Житла для робітників і громадські будівлі вже закінчено. Трохи забарилися з устаткуванням водопроводу та каналізації. До 1. травня буде закінчено теплову електростанцію, що втричі здешевить електроенерґію, що нею користуються на будівництві, для роботи механізмів. Через два місяці буде також закінчено великі механічні майстерні, а потім і камяно-бетонні заводи. Після закінчення заводів почнеться широке будівництво гідростанції, гати й шлюзу.

Сьогодні минає перша річниця початку будівельних робіт на Дніпрельстані. Цю важливу дату, дату великого історичного значіння в розвиткові української промисловости, повинні памятати всі трудящі. Дніпровська гідроцентраля по своїй могутності буде першою в Европі і зрозуміло, що наявність такого великого акумулятора електроенерґії на Україні мусить покликати до життя цілу низку нових заводів, нових виробництв, які працюватимуть на його енерґії. Пуск цієї електростанції утворить в районі Запоріжжя новий могутній промисловий центр, приведе до повної реконструкції виробництва української промисловости.

Вже в 1931—1932 р.р. де-які з нових заводів почнуть своє виробництво і радянська промисловість одержить чимало нової продукції, що досі ввозилась із-закордону.

Без сумніву, що дешева енерґія Дніпрельстану дасть новий стимул для дальшого розвитку місцевої і кустарної промисловости. Зараз виділено спеціяльну комісію, яка має виявити всі можливости утворення навколо Дніпрельстану низки нових виробництв місцевого і республіканського значіння.

Темп будівельних робіт на Дніпрельстані дає повну підставу сподіватись, що його буде закінчено в назначений термін.

ПОПІВСЬКА РОЗПУСТА.

5. березня ц. р. арештувала ужгородська поліція попа Гаджегу. Це в попівсько-буржуазному світі велика фіґура: ходив у фіолетах (папська почесна відзнака), був професором у духовній семінарії (де на попів виучуються), член епископської ради, визначний член товариства Духновича, член "Русской Народной Рады", проповідник на всіх великих відпустах, автор учених духовних книжок, а також автор протикомуністичних брошур.

Арештували його теж за розпусту, у які заманював малих дівчаток.

Місцеві мадярські ґазети всіх напрямків вибілюють його, як можуть. — Писали, що він був дуже перепрацьований (чим? — прим. ред.), що через цю "працю" він був дуже нервовий й тому з ним таке сталося й т. п. Писали також, що він не є така паскуда й не заходив так далеко як Свойше, бо лікарі ствердили, що ці дівчатка, яких вони оглядали, є невинні. — Себто не заперечують, що він заманював до себе дітей на розпусту, але кажуть, що хоча були діти у попа Гаджеги на розпусті — осталися невинні. Ось як уміють все викрутити буржуазні писаки.

Всякі "руські" й "русскі" ґазети промовчали скандал з Гаджегою (хіба можна таке про попа писати! — прим. ред.). Одна тільки "Русская Земля" написала декілька рядків, назвиско Гаджеги затаїла й подала від себе, що не вірить, щоби те була правда.

Але на біду попів і ріжних буржуазних писак є на Закарпаттю комуністи й комуністичні ґазети, які нічого перед народом не утаять. Тому вже в тому тижні й попівська "Свобода" була примушена про те дещо написати.

"Свобода витягнуала на рятунок Гаджедзі бочку вапна й завзято вибілює розпустника в реверенді. І ця ґазетка не тільки промовчала назвиско Гаджеги, але затаїла й це, що він піп — пише лиш про "професора" — якого професора? Потім підчеркує, що "не доказано до цих пор нічого" — (хіба такого мастистого попа може поліція даром арештувати — прм. ред.). Дальше називає його "нещасним арештованим", розповідує, що він був перед війною оперований, що є нервовий й нездоровий, що "не є зовсім паном своїх нервів" і т. п. теревені. Завзиває до почуття милосердія й жалю.

Коли вже про це мова, що було з Гаджегою перед війною, то нам є відомий ось який факт: цей розпустний піп заманив до себе на розпусту 13-літню дівчинку, приймачку одного ужгородського фризера (не наводимо її назвиска, бо вона вже небіжка). Родичі довідалися й зробили скандал. Тоді попи підплатили їх, щоби мовчали й обіцяли, що всі будуть в його стричися.

За якийсь час виявилося, що дівчина вагітна. І знову попи підплатити лікаря, щоби зігнав плід. Так це не вдалося й дівчина вмерла.

Але попови - розпустникові нічого не сталося. Кінці в воду й піп дальше був в почестях, хоча його невинна жертва гниє в землі.

В мадярських ґазетах вже є чутки, що тепер мають Гаджегу звільнити.

("Працююча Молодь".)

"ВАЖНА СПРАВА".

Вмовляли одні других.

— Вечером обовязково на юнійний мітінґ. Багато важних справ!

— Ще й на час!

— Як треба, то буду — відповів я кільком.

А в голові перевертається.

— Чому то вони так силують? Попередньо лише для формальностей виставляли "нотис", а зараз таки силують. Що воно таке? — думав я собі.

Одні говорили, що буде обговорювана справа підвишки платні, пять днів тижневої праці, а другі говорили, що будемо рішати, чи нам належиться дві неділі відпустки від праці з платнею, чи ні.

Вечером прибув і я.

— Ми повинні, ми мусимо...

— Закон на це позволяє...

— Ми можемо навіть примусити їх...

Це такі балачки між "офіцернею" ще перед розпочаттям мітінґу.

А я аж втішився, що наші урядники так серіозно дискутують та доказують, "що ми повинні, ми мусимо" і "закон на це позволяє" та "ми можемо навіть примусити їх"...

Аж мурашки пішли поза шкіру.

— А комуністи називають їх панськими слугами — подумав я собі та "всадив" кілька слів на адресу комуністів.

Одним я був не зовсім вдоволений, а це: "ми можемо навіть примусити їх"...

— Певно викличуть страйк, як компанія не згодиться на домагання робітників — думав я собі.

Страйк для робітників — це страхіття голоду.

— "Ордер"!

Почали.

За пів години ріжні комітети здали звіти, бо голова на вступі просив, щоби скоро з тим справлялися, бо є одна важна справа.

"Важна справа".

— Ми мусимо конче дістати позволення на продавання пива в "Лейбор Темп'л" — сказав голова.

—Ріжні клюби мають такі позволення і я не бачу причини, чому-б наші орґанізації не дістали такого позволення — додав секретар.

— Тут є досить відповідне місце, як цего вимагає закон, — поправив один з "старших".

Почалася "гаряча" дискусія.

Дехто проти, але більшість за тим.

Місячні "офіцери", що кожного дня урядують в "Лейбор Темп'л", почали вичитувати закони продажі пива, почали доказувати, яку то "користь" принесе для всего зорґанізованого робітництва й нарешті предложили резолюцію, в якій є домагання до уряду, щоб позволив на продавання пива в "Лейбор Темп'л".

— Хто за резолюцією?

Піднесли.

— Дякую. А хто проти?

Піднесли.

(Дякую, не було).

— Більшість була за резолюцією.

Припоручено одному з платних "офіцерів" повідомити про це саме инші "крефти" та просити їх підтвердити резолюцію.

На цім й закінчено мітінґ.

"Важну справу" вирішено.

Драпака.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ 4. ВСЕСВІТНЬОГО КОНҐРЕСУ КОМІНТІРНУ.

МОСКВА, 7. (ТАРС). 9-й пленум Виконкому Комінтерну ухвалив скликати цего року в Москві 6-й всесвітній конґрес Комуністичного Інтернаціоналу з таким порядком:

1. а) Звіт Виконкому Комінтерну.

б) Звіт Інтернаціональної Контрольної Комісії.

в) Звіт Виконкому Комуністичного Інтернаціоналу Молоді.

2. Програма Комуністичного Інтернаціоналу.

3. Про заходи боротьби з небезпекою імперіялістичних війн.

4. Питання революційного руху в кольоніях.

5. Становище СРСР і ВКП(б).

6. Вибори.

Пленум затвердив запропонований Виконкомом Комінтерну модус представництва секцій Комуністичного Інтернаціоналу Молоді на 6-му конґресі. Пленум доручає президії намітити доповідачів з питань порядку денного і визначити склад програмної комісії,

Щоб утворити щільніший звязок між ВККІ і західньо-европейськими секціями Комуністичного Інтернаціоналу, 9-й пленум ВККІ постановив доручити президії утворити бюро ВККІ в Західній Европі.

АҐРОНОМІЧНИЙ ВІДДІЛ ПРИ ІНСТИТУТІ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ.

Щоб обєднати вивчення питань, звязаних з виробництвом сировини для цукрової промисловости, Український та Центральний Інститути цукрової промисловости орґанізують в Київі при інституті цукрової промисловости спільний аґрономічний відділ, що обслуговуватиме всю цукрову промисловість С.Р.С.Р.